

B. Osobitná časť

K čl. I

K bodu 1

V odseku 1 sa navrhuje legislatívno-technická úprava precizujúca znenie ustanovenia.

V odseku 2 sa navrhuje v prípade núdzového stavu vyhláseného z dôvodu pandémie umožniť vláde Slovenskej republiky z tohto dôvodu vyhlásený núdzový stav opakovane predlžovať, vždy najviac o 40 dní, čím sa reaguje na poznatky zo súčasnej aplikačnej praxe, kedy nie je objektívne možné vyriešiť situáciu spôsobenú pandemiou respiračného ochorenia za najviac 90 dní.

Zároveň sa navrhuje zaviesť inštitút dodatočného schválenie takéhoto predĺženia núdzového stavu v Národnej rade Slovenskej republiky (ďalej len „národná rada“), a to v lehote najneskôr 20 dní odo dňa začiatku plynutia predĺženia núdzového stavu, teda od účinnosti predĺženého núdzového stavu. V prípade nevyslovenia súhlasu predĺžený núdzový stav skončí, a to buď dňom prijatia uznesenia národnej rady, ktorým sa súhlas neudelí, alebo márnym uplynutím dvadsaťdňovej lehoty. Ak národná rada bude o súhlase s predĺžením núdzového stavu rokovať ešte predtým, ako začne plynúť predĺžený núdzový stav a súhlas s predĺžením nedá, núdzový stav nebude predĺžený. To znamená, že na predĺženie alebo trvanie predĺženia núdzového stavu je potrebný (dodatočný) aktívny prejav vôle súhlasu s predĺžením núdzového stavu zo strany národnej rady.

Pôjde o štandardné návrhové konanie, t. j. vláda dňom prijatia príslušného uznesenia vlády zašle prijaté uznesenie národnej rade a túto požiada (navrhne) o vyslovenie súhlasu. Poverený člen vlády v národnej rade návrh odôvodní, zúčastní sa rozpravy vo výboroch, ako aj v pléne národnej rady.

Nutnosť súhlasu národnej rady s predĺžením núdzového stavu sleduje cieľ vytvorenia ústavnej poisťky v rámci delby moci a systému brzd a protiváh v parlamentnej republike.

Rovnaká poisťka sa ustanovuje aj pre vyhlásenie opätovného núdzového stavu.

Samozrejme, ostáva zachovaná aj poisťka prieskumu predĺženia núdzového stavu v rámci ústavného súdnictva (čl. 129 ods. 6 Ústavy Slovenskej republiky), ktorej nespornosť bude zaručená novelizáciou zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky.

K bodom 2 až 5

Bodmi 2 až 5 sa reaguje na poznatky aplikačnej praxe a jej potreby. V odseku 3 sa navrhuje ustanoviť obmedzenia a povinnosti pre núdzový stav vyhlásený z iného dôvodu ako z dôvodu ohrozenia života a zdravia v príčinnej súvislosti so vznikom pandémie.

V nadväznosti na uvedené sa navrhuje vložiť nový odsek 4, ktorý upravuje obmedzenia a povinnosti osobitne pre prípad vyhlásenia núdzového stavu z dôvodu ohrozenia života a zdravia v príčinnej súvislosti so vznikom pandémie, v dôsledku čoho je rozsah obmedzení a povinností, ktoré možno uložiť v prípade „pandemického núdzového stavu“ užší.

Zároveň sa navrhuje upraviť v čl. 5 ods. 3 písm. a) a g) tak, aby väčšmi zodpovedali potrebám prijímať efektívne opatrenia znižujúce pohyb obyvateľstva a tým spomalili šírenie infekčnej choroby v štádiu pred vznikom pandémie alebo v priebehu jej šírenia, pri zachovaní ústavnej požiadavky proporcionality prostriedkov a cieľov.

Úpravou možnosti uloženia núteného pobytu v obydlí sa vytvára priestor pre nižší a presnejšie smerovaný zásah do základných práv a slobôd tak, aby nemuseli byť využívané iné prísnejšie prostriedky nepriameho limitovania súkromného života, resp. v širšom zmysle, integrity osôb.

S rovnakým cieľom sa upravuje aj možnosť obmedziť slobodu pohybu a slobodu pobytu tak, aby boli nesporne povolené nie len výrazné obmedzenia vo forme zákazu vychádzania, ale aj obmedzenia, ktoré subtílnejšie reagujú na požiadavky riešenia krízovej situácie v núdzovom stave, a teda viac napĺňajú požiadavku proporcionality.

Z uvedeného dôvodu sa okrem špecifikácie obmedzenia pohybu a pobytu cez zákaz vychádzania vypúšťa aj špecifikácia zákazu vstupu na postihnuté alebo ohrozené územie, keďže táto vyhovuje skôr riešeniu situácie živeľnej pohromy, nie situácii pandémie. Pri pandémii je často vhodnejším opatrením nie obmedziť vstup na postihnuté územie, ale naopak vystúpenie z postihnutého územia, prípadne tieto formy kombinovať

Preto i keď sa, čo sa týka šírky, v istom zmysle právomoc vlády v núdzovom stave rozširuje, zároveň sa, a to je kľúčové, vytvára priestor pre menej intenzívny zásah do ústavných práv cez využitie väčšej variability obmedzení práv (obdobne ako v Českej republike), a teda aj pre voľbu menšieho zásahu do práv.

K bodu 6

V nadväznosti na bod 1 – čl. 5 ods. 2 sa navrhuje, aby rozhodnutie o predĺžení núdzového stavu a zrušenie predĺženia núdzového stavu bolo bezodkladne vyhlásené v Zbierke zákonov Slovenskej republiky a vyhlásené v tlači a vo vysielaní rozhlasu a televízie, rovnako ako rozhodnutie o vyhlásení núdzového stavu a o jeho skončení.

K bodu 7

Navrhuje sa ustanoviť prechodné ustanovenie, na základe ktorého bude možné navrhovanú právnu úpravu aplikovať aj na prebiehajúci núdzový stav vrátane navrhovaných ústavných poistiek.

K čl. II

Vzhľadom na potrebu bezodkladne upraviť právnu reguláciu vyhlásenia núdzového stavu z dôvodu ohrozenia života a zdravia v príčinnej súvislosti so vznikom pandémie sa navrhuje účinnosť dňom vyhlásenia.